

**Роженко Олександра Вікторівна,
к.е.н., старший викладач кафедри
підприємництва і торгівлі
ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського**

ЕКОЛОГІЧНИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В сучасних трансформаційних умовах здійснення підприємницької діяльності на всіх рівнях, екологічні питання постають глобально, тобто як такі що виникають на окремих господарських об'єктах та мають відношення до абсолютного кожного громадянина тієї чи іншої держави та світової спільноти вцілому. Тобто розв'язання поставлених питань вимагає системного та комплексного підходу щодо сталого та збалансованого розвитку господарюючих систем, в поєднанні науки та практики.

Найближча за змістом та найадекватніша наукова категорія до характеристик стану національної економіки та її здатності до сталого зростання, згідно [1], - це економічна безпека. Наукові дослідження в цьому напрямку [2, с.16] демонструють виключну роль питомої категорії в життєдіяльності суспільства та всеосяжність різних сторін дійсності.

Набір складових економічної безпеки держави досить глибокий та достатній запропоновано у [3], серед яких (у складі внутрішньої безпеки) має місце екологічна безпека. Але серед складових економічної безпеки України, які законодавчо закріплені в методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [1], екологічна безпека відсутня та, відповідно, не досліджена з приводу переліку індикаторів та їх вагомості, джерел вхідної інформації тощо.

Підтвердженням важливості та необхідності обліку екологічного фактора у забезпеченні економічної безпеки держави є [4], згідно яких загальний рівень забруднення атмосферного повітря в містах України (за КІЗА) у I півріччі 2017 р. оцінювався як високий і, порівняно з аналогічним періодом минулого року, він не змінився. Не виключена ймовірність підвищення радіоактивності приземної атмосфери внаслідок техногенних аварій на радіаційно-небезпечних об'єктах як на території України, так і за її межами, а також у випадку небезпечних та стихійних метеорологічних явищ. Мають місце випадки високого забруднення усі річки країни та більшість водосховищ. У воді Дніпра в районі с. Неданчичі та м. Херсон збільшився вміст сполук мангану. Покращилась якість води річки за рахунок зменшення

концентрації хрому шестивалентного. Об'ємна активність радіонуклідів у воді річок України у I півріччі 2017 р. середня. Дані спостережень свідчать, що ґрунти міст більше забруднені свинцем, цинком, менше – іншими металами. У ґрунтах деяких міст країни внаслідок багаторічних викидів забруднювальних речовин у атмосферне повітря сформувалися локальні зони з високим вмістом важких металів.

Отже, економічна безпека, як трансфер між загрозами і можливостями держави вимагає постійного моніторингу її стану та удосконалення методичного інструментарію оцінки. Одним з напрямків удосконалення виступає включення до методики визначення рівня економічної безпеки екологічної складової або показників екологічного стану держави в уже існуючі складові, наприклад у виробничу або продовольчу.

Податкова система, як інструмент державного управління, виступає регулятором, за допомогою якого можливо впливати на джерела екологічних забруднень та реалізовувати програми поліпшення екологічної ситуації в країні.

Список використаних джерел

1. Наказ Мінекономрозвитку від 29.10.2013р. №1277 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України" [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=38738
2. Роженко О. В. Управління підприємством на основі забезпечення його економічної безпеки: дис. канд. ек. наук : 08.00.04 / Роженко Олександра Вікторівна – Одеський національний політехнічний університет, 2017. – 241 с.
3. Шлемко В.Т. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення : [монографія] / В.Т. Шлемко, І.Ф. Білько. – К. : НІСД, 1997. – 144с.
4. Огляд стану забруднення навколишнього природного середовища на території України за I півріччя 2017 року (за даними мережі спостережень національної гідрометслужби України), режим доступу: http://cgo.ho.ua/index.php?fn=u_zabrud&f=ukraine